

Міністерство освіти і науки України
Харківська національна академія міського господарства

Л.О. Радіонова

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТА РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ**

«ФІЛОСОФІЯ (історія філософії)»

для студентів 1-2 курсів денної форми навчання
напряму підготовки 6.060102 «Архітектура»

Харків ХНАМГ 2009

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни «Філософія (історія філософії)» для студентів 1-2 курсів денної форми навчання напряму підготовки 6.060102 «Архітектура» / Укл. Л.О. Радіонова; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2009. – 27 с

Укладач: Л.О. Радіонова

Рецензент: проф. В.В. Будко

Програма побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Затверджено на засіданні кафедри філософії і політології,
протокол № 1 від 29.08.08

Зміст

стор.

Вступ.....	4
1. Програма навчальної дисципліни.....	7
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни.....	7
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни.....	7
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги.....	9
1.4. Рекомендована основна навчальна література.....	11
1.5. Анотації програми навчальної дисципліни.....	12
2. Робоча програма навчальної дисципліни.....	13
2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за (денна форма навчання).....	13
2.2. Зміст дисципліни.....	14
2.2.1. Розподіл часу за модулями і змістовними модулями та форми навчальної роботи студента.....	15
2.2.2. Лекційний курс.....	16
2.2.3. Практичні заняття (денне навчання).....	17
2.3. Самостійна навчальна робота студентів.....	19
2.4. Засоби контролю та структура залікового кредиту.....	21
2.5. Інформаційно-методичне забезпечення.....	25

ВСТУП

Г.В.Ф.Гегель назвав філософію духовною квінтесенцією епохи. У ній дійсно виражені загострені світоглядні пошуки, заглиблені вопрошання до наявної реальності, до людського духу.

Однак далеко не завжди філософія в історії виявлялася затребуваною. У століття позитивізму, наприклад, не було метафізичної потреби, тобто готовності звертатися до вічних питань, що вимагають людської розгадки. Розвиток природознавства виявилось здатним задовольнити інтелектуальну потребу часу.

Релігія обслуговує запити духу. Людина звертає свій погляд до Бога, коли випробує моторошні борошна самотності, страх перед смертю, напруга духовного життя.

Філософія ж, навпроти, нерідко відбирає в людини остання розрада. Вона вибиває індивіда з життєвої колії, безжалісно пропонуючи йому тверді істини.

Проте в сучасному світі філософія відіграє величезну роль. К. Ясперс відзначає, що постійна мета філософствування така: стати справжньою людиною за допомогою розуміння буття; чи, що теж саме, стати самим собою, завдяки тому, що ми досягаємо впевненості в Богу. Виконання цієї задачі визначається незмінними рисами: «Завжди і сьогодні необхідно удосконалювати роботу філософського ремесла: розгортати категорії і методи, структуризувати основне знання — орієнтуватися в космосі наук — засвоювати філософію історії, вправлятися в спекулятивному мисленні метафізики, у мисленні екзистенціальної філософії, що просвітлює» (Ясперс К. Зміст і призначення історії. — М., 1994. - С. 500).

У результаті філософської підготовки студент буде мати представлення про загальну картину світобудови, про сутність, призначення і сенс життя людини, про різноманіття форм людського знання, про співвідношення раціонального й ірраціонального, віри і знання, про духовні цінності і їхнє значення в повсякденному житті людини. Він прийде до розуміння ролі

філософії і науки в розвитку суспільства, усвідомить зміст взаємини природного, соціального і духовного в людині.

Він зможе знайти культуру бачення проблемних ситуацій і здатність їхній дозволяти, зберігаючи почуття відповідальності за прийняті рішення; навчиться виражати й обґрунтовувати свою позицію ціннісного відношення до минулого, сьогоденню і майбутньому.

Філософія повинна сприяти «перенастрою» мислення з повсякденного на творчий режим, виконувати роль пропедевтики (підготовки) молодої людини до самостійного життя.

Курс містить декілька змістових модулів: історія філософії, релігієзнавство, логіка, етика та естетика, кожний з яких має власні цілі, завдання та передбачає особисті вимоги до знань та вмінь студентів.

ЗМ *“Релігієзнавство”* дозволяє вивчити причини виникнення та існування релігії, її елементи, структуру, вірування і культ, типологію світових релігій, національних релігій, нетрадиційних релігій. Дізнатися про міжнародні релігійні організації та їхню учать в екуменічному, миротворчому, екологічному русі, про особливості впливу релігії на різні сфери духовної культури. Знайомить з релігійною ситуацією в Україні, роллю релігійного фактору в національній розбудові, правовим студенти повинні будуть виробити власну позицію у ставленні до релігії як елементу духовної культури.

ЗМ *“Логіка”* розраховано як засіб формування і підвищення логічної культури мислення. А також ознайомити студентів з формами і законами мислення, систематизувати правильні способи мислення.

ЗМ *“Етика та естетика”* – спрямовано на формування особистості студента, адже будь-які високоморальні принципи, найсучасніші знання залишаються недоторканим вантажем, якщо не реалізуються в способі життя – інтегральній характеристиці особистості.

ЗМ *“Історія філософії”* спрямовано навчити студентів філософському осягненню дійсності, залучити до надбань і досягнень світової та української

філософської думки, мати уявлення про генезис та формування світового історико-філософського процесу з багатогранністю світоглядних та методологічних позицій різних шкіл й напрямків, щоб бути в змозі мати та обґрунтовувати власну світоглядну позицію, та розумітися на сучасних філософських напрямках та течіях.

ОКХ ГСВО-1201 (ОПП)-04 МОНУ підготовки бакалавра спеціальності

6.120100 містобудування (е) 2004 рік затвердження.

ОПП ГСВО-1201 (ОПП)-04 МОНУ підготовки бакалавра спеціальності

6.120100 містобудування (е) 2004 рік затвердження.

СВО ХНАМГ Навчальний план підготовки бакалавра спеціальності

6.120100 містобудування (е) 2006 рік затвердження.

Розробник програми, лектор: доц. **Радіонова Людмила Олексіївна**.

Програма ухвалена: кафедрою філософії і політології.

Протокол № 1 від 29 серпня 2008 р. Зав. кафедри проф. Будко В. В.

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

1.1.1. Мета та завдання вивчення дисципліни Дати уявлення про специфіку філософії як важливої форми суспільної свідомості, історичного типу світогляду; показати методологічну роль філософського знання в розумінні онтологічних, глосеалогічних, аксіологічних, і соціальних проблем буття; ознайомити з історією філософської думки; зокрема в Україні, з досягненнями сучасної філософії; сприяти формуванню у студентів здібностей до логічного мислення; самостійного аналізу складних явищ суспільного життя, уміння пов'язувати загально філософські проблеми з розв'язанням завдань теорії і практики архітектури.

1.1.2. Предмет вивчення у дисципліні Предмет вивчення у дисципліні: розгляд концепцій філософів одночасно як наслідку і як причини – наслідок соціальних обставин, політики й інститутів того часу, до якого належать філософи; причини переконань, що визначають політику й інститути наступних століть.

1.1.3. Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
Історія України; історія соціального розвитку, мистецтва, архітектури.	Формування художнього образу; архітектурне проектування; композиція

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

(відповідно до стандартів ОПП)

Модуль 1. Історія філософії, релігієзнавство, логіка (2,0 /74)

Змістовий модуль (ЗМ)1.Розвиток філософської думки.

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи

1.Філософія як наука та принципи її періодизації. Філософія Стародавнього світу. Іонійська та Італійська філософії. Філософи плюралісти.

2.Класичний період історії філософії Греції: Сократ, Платон, Аристотель.

3.Філософія епохи еллінізму і Римської імперії.

4.Загальна характеристика філософії Середньовіччя, основні етапи її розвитку. Патристика. Філософія А. Августина.

5.Основні напрями середньовічної філософії.Філософія епохи Відродження

ЗМ 2.Розвиток релігій

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи

1. Історія релігії, типи вірувань.
2. Сучасні релігії світу.
3. Релігія в Україні.

ЗМ 3. Пізнання та мислення.

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи

1. Форми і процедури мислення.
2. Логіка дедуктивна і індуктивна.
3. Наукові форми та методи пізнання.

Модуль 2. Філософія Нового часу і тенденції розвитку сучасної філософії (3,5/124).

ЗМ 1. Філософія Нового часу. Німецька класична філософія.

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи

1. Наукова революція XVII ст. (І. Ньютон) і проблема методу пізнання у філософії. Емпіризм і раціоналізм.
2. Проблема людини у філософії Просвітництва.
3. Теорія пізнання та етичні погляди І. Канта.
4. Об'єктивний ідеалізм Г. Гегеля.
5. Антропологічний матеріалізм Л. Фейєрбаха. Суб'єктивний ідеалізм та діалектика у філософії Й. Фіхте. «Філософія тотожності» Ф. Шеллінга.

ЗМ 2. Історія філософії України

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи

1. Особливості формування філософської думки в культурі Київської Русі.
2. Києво-Могилянська академія Ф. Прокопович. Філософія Г. Сковороди.
3. «Філософія серця» П. Юркевича.

ЗМ 3. Плюралізм течій сучасної філософії.

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи

1. Філософські погляди. К. Маркса, Ф. Енгельса.
2. Позитивізм і неопозитивізм.
3. Філософія життя. А. Шопенгауер, Ф. Ніцше, В. Дільтей.
4. Екзистенціальна філософія та її різновиди. С. К'єркегор, М. Хайдеггер, А. Камю, Ж.-П. Сартр, К. Ясперс.
5. Проблема знання і мови у філософії. Структуралізм. Герменевтика. Постпозитивізм.

ЗМ 4. Основи етики і естетики

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи

1. Сучасна етика, моральні цінності.
2. Основні естетичні категорії.
3. Природа визначення естетичних цінностей.

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння (за рівнями сформованості) та знання	Сфери діяльності (виробнича, соціально-виробнича, соціально-побутова)	Функції діяльності у виробничій сфері (проектувальна, організаційна, управлінська, виконавська, технічна, інші)
1. Репродуктивний	студент повинен знати предмет дисципліни, її структуру, категоріальний апарат, основні етапи розвитку історії світової та вітчизняної філософії, сучасні тенденції розвитку філософської думки, найбільш відомих авторів, філософських систем; уміти конспектувати філософські тексти, толерантно ставитися до різних світоглядних систем.	Організаційна, управлінська, виконавська функції.
2. Алгоритмічний	студент повинен знати структуру та логіку курсу, найбільш відомих авторів філософських систем, їх головні праці уміти ідентифікувати філософські тексти з певними поглядами, розв'язувати тести, трансформувати філософські знання на проблеми теорії й практику архітектури; аналізувати соціально-економічні, політичні проблеми суспільства	Організаційна, управлінська, виконавська функції.
3. Евристичний	студент повинен знати етапи розвитку історії світової та вітчизняної філософії, головні праці відомих філософів; уміти ставити філософського рівня питання, аналізувати їх і акумулювати в наукових рефератах, виступах та семінарах, доповідях та наукових студентських конференціях; диспутувати з тих чи інших проблем практичної філософії, яка складається з двох частин – етики та політики; аналізувати відображення плюралістичних течій філософії в історії архітектури; сформувати філософську культуру бачення проблемних ситуацій у архітектурі і здатність їх вирішення; виявляти й обґрунтовувати свою позицію ціннісного, сьогодення і майбутнього	Організаційна, управлінська, виконавська функції.

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. История мировой философии: учеб. Пособие / А.И. Алешин, К.В. Бандуровский, В.Д. Губин и др. – М., 2008.
2. Кривуля О.М. Історія філософії. Репрезентативний курс. - Х.: ХНАМГ, 2004.
3. Курбатов В.И. Логика.- Ростов-на-Дону.:Феникс, 1996.
4. Реале Д. и Антисери Д. Западная философия от истоков до наших дней в 4х т. СПб, 2008.
5. Скирбекк Г. и Гилье Н. История философии М. 2008.
6. Подольска Є.А. Кредитно-модульний курс з філософії: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. Навчальний посібник – К., 2006.
7. Философия (философия, религиоведение, логика, этика и эстетика) Кредитно-модульный курс: Учебное пособие Авт.: Будко В.В., Пилипко Е.В., Садовников О.К., Фатеев Ю.А. – Харьков: ХНАГХ, 2008.

Література з логіки

8. Билецкий И. П. Логика. Уч. пос.- К.: Кондор, 2007.
9. Жеребкін В.Є. Логіка. – К., 2002.
10. Ивин А.А. Логика. – М., 2002.
11. Кириллов В.И., Старченко А.А. Логика. – М., 2002
12. Курбатов В.И. Логика. – Ростов-на-Дону. 2001.

Література з релігієзнавства

13. Калінін Ю. А., Харьковщенко Е.А. Релігієзнавство. – К.: Наукова думка, 1998.
14. Основы религиоведения. /Под ред. Яблокова И.Н.- М.: Высшая школа, 1998.
15. Радугин А.А. Введение в религиоведение: теория, история и современные религии: Курс лекций. – М.: Центр, 2000.
16. Токарев С.А. Религия в истории народов мира. – М.: Политиздат, 1986.
17. Харьковщенко Є.А. Релігієзнавство: Підручник. – К., 2007.

Література з етики та естетики

18. Асмус В. Ф. Вопросы теории и истории эстетики. – М., 1986.
19. Библер В. С. Нравственность. Культура. Современность. – М., 1990.
20. Горелов А.А. Этика: учебное пособие – М.: Флинта: Московский психолого-социальный институт, 2008.
21. Естетика. Підручник для гуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів. Л. Т. Левчук. Д. Ю. Кучерюк. Вища школа.-2000.
22. Сморгж Л.О. Естетика. Навч.пос. – К., Кондор 2005
23. Усов В. В. Деловой этикет - Изд.: "Академия", 2008.

1.5. Анотації програми навчальної дисципліни

Філософія (історія філософії)

Дати уявлення про специфіку філософії як важливої форми суспільної свідомості, історичного типу світогляду; показати методологічну роль філософського знання в розумінні онтологічних, гносеологічних, аксіологічних, і соціальних проблем буття; ознайомити з історією філософської думки; зокрема в Україні, з досягненнями сучасної філософії; сприяти формуванню у студентів здібностей до логічного мислення; самостійного аналізу складних явищ суспільного життя, уміння пов'язувати загальнофілософські проблеми з розв'язанням завдань теорії і практики архітектури.

Предмет вивчення у дисципліні: розгляд концепцій філософів одночасно як наслідку і як причини – наслідок соціальних обставин, політики й інститутів того часу, до якого належать філософи; причини переконань, що визначають політику й інститути наступних століть.

Модуль 1. Історія філософії, релігієзнавство, логіка.

З.М 1.1. Розвиток філософської думки. З.М 1.2. Розвиток релігій. З.М 1.3. Пізнання та мислення.

Модуль 2. Тенденції розвитку сучасної філософії.

ЗМ 2. 1. Філософія Нового часу. Німецька класична філософія. Історія філософії України. З.М 2.2. Плюралізм течій сучасної філософії. З.М 2.3. Основи етики і естетики

Анотация программы учебной дисциплины

Философия (история философии)

Дать представления о специфике философии как важной формы общественного сознания, исторического типа мировоззрения; показать методологическую роль философского знания в понимании онтологических, гносеологических, аксиологических, и социальных проблем бытия; ознакомить с историей философской мысли; в частности в Украине, с достижениями современной философии; оказывать содействие формированию у студентов способностей к логическому мышлению; самостоятельного анализа сложных явлений общественной жизни, умение связывать общеполитические проблемы с решением задач теории и практики архитектуры.

Предмет изучения в дисциплине: рассмотрение концепций философов одновременно как следствия и как причины - следствие социальных обстоятельств, политики и институтов того времени, к которому принадлежат философы; причины убеждений, которые определяют политику и институты следующих столетий.

Модуль 1. История философии, логика, религиоведение.

С.М 1.1. Развитие философской мысли. С.М 1.2. Развитие религий. С.М 1.3. Философия Нового мира. Немецкая классическая философия. С.М 1.4. Познание и мышление.

Модуль 2. Философия Нового времени и тенденции развития современной философии. СМ 2.1. Философия Нового времени. Немецкая классическая философия. СМ.2.2 История философии Украины. С.М 2.3. Плюрализм течений современной философии. С.М 2.4. Основы этики и эстетики.

Annotation of the program of educational discipline

Philosophy

1.1. Purpose and task of study of discipline: to provide the логіко-методологічний level of researches at preparation of specialists, acquaintances of students with rules and laws of logical thought, taking into account the feature of preparation of specialists on the basis of the special examples of capture the students of logic of professional researcher, to provide the deep mastering of specific of the philosophical understanding of reality, high view-methodological culture of students, formings of the system of knowledges from ethics and aesthetics, bringing in to the fundamental ethics and aesthetically beautiful values, transformation them in proof persuasions and reasons of conduct, to provide scientifically a methodological level from релігієзнавства at preparation of specialists in obedience to the requirements of department of education of Ukraine and state normative acts, capture, forming of understanding of essence of religious flows and problems of modern religious life, the students of methods of professional research.

1.2. Article of study of discipline: world as integrity and relation and place of man in the world, history of origin and development of religion, most general acts and forms of ethics and aesthetically beautiful cognition, mastering and alteration of public life on the laws of beauty, basic forms and laws of correct thought.

Discipline is Philosophy (5.5/198)

Module 1. Religieznavstvo, logic, ethics and aesthetics.

Semantic modules (ZM): Zm1 Religieznavstvo Zm2 Ethics and aesthetics

Zm3 of Logician Modul'2. General philosophy. ZM a 1 History of development of philosophical idea ZM 2 Matter and consciousness as basic philosophical categories. ZM 3 Social philosophy.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента (денна форма навчання)

Призначення: підготовка спеціалістів	Напрям, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 5,5 Модулів – 2 Змістових модулів – 7 Загальна кількість годин – 198	Напрями: спрямування 1201архитектура 6.120100 містобудування (е) Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр	Статус дисципліни - Нормативна Рік підготовки: 1-2-й Семестр: 2-3-й Лекції – 52 год. Практичні – 34 год. Самостійна робота – 112 год. Вид підсумкового контролю: 2 семестр – залік 3 семестр - іспит

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять і самостійної роботи становить 58% до 42%

Структура робочої програми навчальної дисципліни

Спеціальність, спеціалізація (шифр, аббревіатура)	Всього, кредит / годин	Семестр(и)	Години								Екзамен (семестр)	Залік (семестр)
			Аудиторні	У тому числі			Самостійна робота	У тому числі				
				Лекції	Практичні, семінари	Лабораторні		Контр. роб.	КП/КР	РГР		
архітектура денне навчання	5.5/198	2,3	86	52	34	-	112	-	-	-	3	2

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних занять: лекційних, практичних. Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час практичних занять. Також велике значення в процесі вивчення і закріплення знань має самостійна робота студентів. Усі ці види занять розроблені відповідно до положень Болонської декларації.

2.2. Зміст дисципліни (відповідно до стандартів ОПП)

Модуль 1. Історія філософії, релігієзнавство, логіка (2,0 /74)

Змістовий модуль (ЗМ)1.Розвиток філософської думки.

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи

- 1.Філософія як наука та принципи її періодизації. Філософія Стародавнього світу. Іонійська та Італійська філософії. Філософи плюралісти.
- 2.Класичний період історії філософії Греції: Сократ, Платон, Аристотель.
- 3.Філософія епохи еллінізму і Римської імперії.
- 4.Загальна характеристика філософії Середньовіччя, основні етапи її розвитку. Патристика. Філософія А. Августина.
- 5.Основні напрями середньовічної філософії.Філософія епохи Відродження

ЗМ 2.Розвиток релігій

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи

- 1.Історія релігії,типи вірувань.
- 2.Сучасні релігії світу.
- 3.Релігія в Україні.

ЗМ 3. Пізнання та мислення.

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи

- 1.Форми і процедури мислення.
- 2.Логіка дедуктивна і індуктивна.
- 3.Наукові форми та методи пізнання.

Модуль 2. Філософія Нового часу и тенденції розвитку сучасної філософії (3,5/124).

ЗМ 1. Філософія Нового часу. Німецька класична філософія.

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи

- 1.Наукова революція XVII ст. (І. Ньютон) і проблема методу пізнання у філософії. Емпіризм і раціоналізм.
- 2.Проблема людини у філософії Просвітництва.
- 3.Теорія пізнання та етичні погляди І. Канта.
- 4.Об'єктивний ідеалізм Г. Гегеля.
- 5.Антрологічний матеріалізм Л. Фейєрбаха. Суб'єктивний ідеалізм та діалектика у філософії Й. Фіхте. «Філософія тотожності» Ф. Шеллінга.

ЗМ 2. Історія філософії України

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи

1. Особливості формування філософської думки в культурі Київської Русі.
2. Києво-Могилянська академія Ф. Прокопович. Філософія Г. Сковороди.
3. «Філософія серця» П. Юркевича.

ЗМ 3. Пліуралізм течій сучасної філософії.

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи

1. Філософські погляди. К. Маркса, Ф. Енгельса.
2. Позитивізм і неопозитивізм.
3. Філософія життя. А. Шопенгауер, Ф. Ніцше, В. Дільтей.
4. Екзистенціальна філософія та її різновиди. С. К'єркегор, М. Хайдеггер, А. Камю, Ж.-П. Сартр, К. Ясперс.
5. Проблема знання і мови у філософії. Структуралізм. Герменевтика. Постпозитивізм.

ЗМ 4. Основи етики і естетики

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи

1. Сучасна етика, моральні цінності.
2. Основні естетичні категорії.
3. Природа визначення естетичних цінностей.

2.2.1. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/годин			
		Лекц.	Практ.	Сам. робота
Філософія (історія філософії)	5,5/198	52	34	112
Модуль 1. Історія філософії, релігієзнавство, логіка.	2,0/74	16	16	42
ЗМ1. Розвиток філософської думки.		10	10	20
ЗМ2. Розвиток релігій		3	3	11
ЗМ3. Пізнання та мислення.		3	3	11
Модуль 2. Філософія Нового часу и тенденції розвитку сучасної філософії	3,5/124	36	18	70
ЗМ1. Філософія Нового часу. Німецька класична філософія		12	8	20
ЗМ2. Історія філософії України		6	2	14
ЗМ3. Пліуралізм течій сучасної філософії.		12	6	20
ЗМ4. Основи етики і естетики		6	2	16

2.2.2. Лекційний курс

Зміст	Кількість годин за спеціальностями, спеціалізаціями (шифр, аббревіатура)
	1201 архітектура спеціальність 6.120100 містобудування експериментальне навчання спеціалізація архітектура
	Денне навчання
1	2
Модуль 1. Історія філософії, релігієзнавство, логіка.	16
ЗМ1 Розвиток філософської думки.	10
1.Філософія як наука та принципи її періодизації. Філософія Стародавнього світу. Іонійська та Італійська філософії. Філософи плюралісти.	2
2.Класичний період історії філософії Греції: Сократ, Платон, Аристотель.	2
3.Філософія епохи еллінізму і Римської імперії.	2
4.Загальна характеристика філософії Середньовіччя, основні етапи її розвитку. Патристика. Філософія А. Августіна.	2
5.Основні напрями середньовічної філософії.Філософія епохи Відродження	2
ЗМ 2.Розвиток релігій	3
1.Історія релігії,типи вірувань.	1
2.Сучасні релігії світу.	1
3.Релігія в Україні.	1
ЗМ 3. Пізнання та мислення.	3
1.Форми і процедури мислення.	1
2.Логіка дедуктивна і індуктивна.	1
3.Наукові форми та методи пізнання.	1
Модуль 2. Філософія Нового часу и тенденції розвитку сучасної філософії.	36
ЗМ1.Філософія Нового часу. Німецька класична філософія.	12
1.Наукова революція XVII ст. (І. Ньютон) і проблема методу пізнання у філософії. Емпіризм і раціоналізм.	4
2.Проблема людини у філософії Просвітництва.	2
3.Теорія пізнання та етичні погляди І. Канта.	2
4.Об'єктивний ідеалізм Г. Гегеля.	2
5.Антрологічний матеріалізм Л. Фейєрбаха. Суб'єктивний ідеалізм та діалектика у філософії Й. Фіхте. «Філософія тотожності» Ф. Шеллінга.	2
ЗМ 2. Історія філософії України	6
1.Особливості формування філософської думки в культурі Київської Русі.	2
2.Києво-Могилянська академія Ф. Прокопович. Філософія Г. Сковороди.	2
3.«Філософія серця» П. Юркевича.	2

Продовження табл.

1	2
ЗМ 3. Плюралізм течій сучасної філософії.	12
1.Філософські погляди. К. Маркса, Ф. Енгельса.	1
2.Позитивізм і неопозитивізм.	1
3.Філософія життя. А. Шопенгауер, Ф. Ніцше, В. Дільтей.	4
4.Екзистенціальна філософія та її різновиди. С. К'єркегор, М. Хайдеггер, А. Камю, Ж-П. Сартр, К. Ясперс.	4
5.Проблема знання і мови у філософії. Структуралізм.	
Герменевтика. Постпозитивізм.	2
ЗМ 4. Основи етики і естетики	6
1.Сучасна етика, моральні цінності.	2
2.Основні естетичні категорії.	2
3.Природа визначення естетичних цінностей.	2
Усього:	52

2.2.3. Практичні заняття (денне навчання)

Зміст	Кількість годин за спеціальностями, спеціалізаціями (шифр, аббревіатура)
	1201 архітектура спеціальність 6.120100 містобудування (е)
	Денне навчання
1	2
Модуль 1. Історія філософії, релігієзнавство, логіка.	16
ЗМ1 Розвиток філософської думки.	10
1.Філософія як наука та принципи її періодизації. Філософія Стародавнього світу. Іонійська та Італійська філософії.	2
Філософи плюралісти.	
2.Класичний період історії філософії Греції: Сократ, Платон, Аристотель.	2
3.Філософія епохи еллінізму і Римської імперії.	
4.Загальна характеристика філософії Середньовіччя, основні етапи її розвитку. Патристика. Філософія А. Августина.	2
5.Основні напрями середньовічної філософії.Філософія епохи Відродження	2
	2
ЗМ 2.Розвиток релігій	3
1.Історія релігії,типи вірувань.	1
2.Сучасні релігії світу.	1
3.Релігія в Україні.	1
ЗМ 3. Пізнання та мислення.	3
1.Форми і процедури мислення.	1
2.Логіка дедуктивна і індуктивна.	1
3.Наукові форми та методи пізнання	1

1	2
Модуль 2. Філософія Нового часу и тенденції розвитку сучасної філософії.	18
ЗМ1. Філософія Нового часу. Німецька класична філософія. 1. Наукова революція XVII ст. (І. Ньютон) і проблема методу пізнання у філософії. Емпіризм і раціоналізм. 2. Проблема людини у філософії Просвітництва. 3. Теорія пізнання та етичні погляди І. Канта. 4. Об'єктивний ідеалізм Г. Гегеля. 5. Антропологічний матеріалізм Л. Фейєрбаха. Суб'єктивний ідеалізм та діалектика у філософії Й. Фіхте. «Філософія тотожності» Ф. Шеллінга.	8
ЗМ 2. Історія філософії України 1. Особливості формування філософської думки в культурі Київської Русі. 2. Києво-Могилянська академія Ф. Прокопович. Філософія Г. Сковороди. 3. «Філософія серця» П. Юркевича.	2
ЗМ 3. Плюралізм течій сучасної філософії. 1. Філософські погляди. К. Маркса, Ф. Енгельса. 2. Позитивізм і неопозитивізм. 3. Філософія життя. А. Шопенгауер, Ф. Ніцше, В. Дільтей. 4. Екзистенціальна філософія та її різновиди. С. К'єркегор, М. Хайдеггер, А. Камю, Ж-П. Сартр, К. Ясперс. 5. Проблема знання і мови у філософії. Структуралізм. Герменевтика. Постпозитивізм.	6
ЗМ 4. Основи етики і естетики 1. Сучасна етика, моральні цінності. 2. Основні естетичні категорії. 3. Природа визначення естетичних цінностей.	2
Усього	34

2.3. Самостійна навчальна робота студента

(форми самостійної роботи, обсяг у годинах)

Найменування змістових модулів, що виносяться для самостійної роботи	Години	Літературні джерела	Форма звіту
	Денна		Денне навчання
1	2	3	4
Модуль 1.Філософія (Історія філософії)	112		
1.Філософія як наука та принципи її періодизації. Філософія Стародавнього світу. Іонійська та Італійська філософії. Філософи плюралісти.	4	1,2,3,4,5,6,7	Конспект, словник категорій, опитування, тестування
2.Класичний період історії філософії Греції: Сократ, Платон, Аристотель.	4	1,2,3,4,5,6,7	Конспект, словник категорій, опитування, тестування
3.Філософія епохи еллінізму і Римської імперії.	4	1,2,3,4,5,6,7	Малюнок античної філософії (персоналії).
4.Загальна характеристика філософії Середньовіччя, основні етапи її розвитку. Патристика. Філософія А. Августіна.	4	1,2,3,4,5,6,7	Конспект, словник категорій, опитування, тестування
5.Поняття, судження, умовиводи. 5.Основні напрями середньовічної філософії.Філософія епохи Відродження	4	1,2,3,4,5,6,7	Конспект, словник категорій, опитування
6.Історія релігії,типи вірувань.	4	13,14,15,16,17	Конспект, словник категорій, опитування
7.Сучасні релігії світу.	4	13,14,15,16,17	Конспект, словник категорій, опитування
8.Релігія в Україні.	3	13,14,15,16,17	Малюнок середньовічної філософії (персоналії).
9. Форми і процедури мислення.	4	8,9,10,11,12	Конспект, словник категорій, опитування
10.Логіка дедуктивна і індуктивна.	3	8,9,10,11,12	Конспект, словник категорій, опитування
11.Наукові форми та методи пізнання.	4	8,9,10,11,12	Конспект, словник категорій, опитування, тестування
12. 1.Наукова революція XVII ст. (І. Ньютон) і проблема методу пізнання у філософії. Емпіризм і раціоналізм.	4	1,2,3,4,5,6,7	Конспект, словник категорій, опитування, тестування
13.Проблема людини у філософії Просвітництва.	4	1,2,3,4,5,6,7	Конспект, словник категорій, опитування, тестування
14.Теорія пізнання та етичні погляди І. Канта.	4	1,2,3,4,5,6,7	Конспект, словник категорій, опитування, тестування

Продовження табл.

1	2	3	4
15.Об'єктивний ідеалізм Г. Гегеля.	4	1,2,3,4,5,6,7	Конспект, словник категорій, опитування
16.Антрологічний матеріалізм Л. Фейєрбаха. Суб'єктивний ідеалізм та діалектика у філософії Й. Фіхте. «Філософія тотожності» Ф. Шеллінга.	4	1,2,3,4,5,6,7	Конспект, словник категорій, опитування, тестування
17.Особливості формування філософської думки в культурі Київської Русі.	5	2,6,7	Конспект, словник категорій, опитування
18.Києво-Могилянська академія Ф. Прокопович. Філософія Г. Сковороди.	5	2,6,7	Конспект, словник категорій, опитування, тестування
19.«Філософія серця» П. Юркевича.	4	2,6,7	Конспект, словник категорій, опитування, тестування
20.Філософські погляди. К. Маркса, Ф. Енгельса.	4	1,2,3,4,5,6,7	Конспект, словник категорій, опитування, тестування
21.Позитивізм і неопозитивізм.	4	1,2,3,4,5,6,7	Конспект, словник категорій, опитування, тестування
22.Філософія життя. А. Шопенгауер, Ф. Ніцше, В. Дільтей.	4	1,2,3,4,5,6,7	Конспект, словник категорій, опитування, тестування
23.Екзистенціальна філософія та її різновиди. С. К'єркегор, М. Хайдеггер, А. Камю, Ж-П. Сартр, К. Ясперс.	4	1,2,3,4,5,6,7	Конспект, словник категорій, опитування, тестування
24.Проблема знання і мови у філософії. Структуралізм. Герменевтика. Постпозитивізм.	4	1,2,3,4,5,6,7	Малюнок плюралістичної сучасної філософії (персоналії).
25.Сучасна етика, моральні цінності.	6	18,19,20,21,22,23	Конспект, словник категорій, опитування, тестування
26.Основні естетичні категорії.	5	18,19,20,21,22,23	Конспект, словник категорій, опитування
27.Природа визначення естетичних цінностей	5	18,19,20,21,22,23	Конспект, словник категорій, опитування, тестування
Усього	112		

2.4. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Система оцінювання знань, вмінь і навичок студентів передбачає оцінювання всіх форм вивчення дисципліни

№ п/п	Контрольні заходи	Обов'язкові або заохочувальні	Максимальна кількість балів за один контрольний захід
1.	Лекційний контроль	Обов'язково	5
2.	Малюнок з філософії (персони)	Обов'язково	5
3.	Аудиторне тестування	Обов'язково	5
4.	Робота на практичному занятті: - Відповіді на питання, що винесено для розгляду на занятті; - активна участь в обговорюванні питань; - вміння приймати участь в дискусії, аргументувати власну точку зору, використовувати знання, що містяться за межами підручника та лекційного матеріалу.	Обов'язково	5
5.	Поточна контрольна робота	Обов'язково	5
6.	Модульна контрольна робота	Обов'язково	40
7.	Підготовка та обов'язковий захист головних положень реферату в аудиторії Один реферат за семестр.	За бажанням, при взаємодії з викладачем.	10
8	Виконання домашніх завдань: відповіді на проблемно-пошукові завдання; конспектування першоджерел.	За бажанням, при взаємодії з викладачем.	5
10	Наукова робота в СНО.	За бажанням, при взаємодії з викладачем.	40

Контроль систематичного виконання практичних (семінарських) занять, і самостійної роботи

Оцінювання проводять за такими критеріями:

- 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії і методології проблем, що розглядаються;
- 2) ступінь засвоєння матеріалу дисципліни;
- 3) ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядають;
- 4) вирішення завдань, що було винесено для самостійного опрацювання, і завдань, що винесено на розгляд в аудиторії;
- 5) логіка, структура, стиль викладання матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації і робити висновки.

Самостійна робота студентів контролюється протягом усього семестру.

При оцінюванні практичних завдань і самостійної роботи увагу приділяють також їх якості і самостійності, своєчасності виконання завдань (згідно з графіком навчального процесу).

Контроль проходження матеріалів змістовних модулів здійснюється згідно календарного плану занять. Даний вид контролю рівня знань може відбуватися в вигляді тестів або ж як контрольної роботи, за матеріалами відповідних змістовних модулів. Ці контрольні заходи спрямовані на можливість побачити як відбувається опанування студентом матеріалу, що передбачався для вивчення.

Після проходження першого модулю передбачається контроль у вигляді *заліку*, який відбувається у *формі захисту комплексного проектування*. Проходження другого модулю з предмету філософія (історія філософії) відбувається в *формі захисту комплексного проектування у вигляді іспиту, яке включає доповідь з філософії проекту (персоналії)*.

Загальна оцінка з модулів та змістовних модулів здійснюється згідно загальних правил та вимог вищої школи та безпосередньо Академії. Сума накопичення балів за трьома змістовними модулями, повинна перевищувати 30 балів, що надає змогу виходу на залікову, або ж на екзаменаційну роботу у кінці семестру, яка повинна бути виконана не менш ніж 20 балів. Таким чином, загальні бали та оцінки визначаються за таблицею, що розроблена та використовується в Академії за внутрішнім вузівським рейтингом або системою ESTC:

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)	Розподіл балів, %
МОДУЛЬ 1. Поточний контроль зі змістових модулів	
ЗМ 1.1 Тестування	20
ЗМ 1.2 Тестування	20
ЗМ 1.3 Тестування	20
Підсумковий контроль з МОДУЛЮ 1 (залік)	
<i>формі захисту комплексного проектування</i>	40
Всього за модулем 1	100%
МОДУЛЬ 2. Поточний контроль зі змістових модулів	
ЗМ 1.1 Тестування	20
ЗМ 1.2 Тестування	20
ЗМ 1.3 Тестування ЗМ1.4Тестування	20 20
Підсумковий контроль з МОДУЛЮ 2 (іспит)	
<i>формі захисту комплексного проектування</i>	40
Всього за модулем 2	100%

Підсумковий контроль (іспит) здійснюється у *формі захисту комплексного проектування, яке включає доповідь з філософії проекту (персоналії).*

Система оцінювання	Шкала оцінювання						
Внутрішній вузівський рейтинг, %	100-91	90-71		70-51		50-0	
Національна 4-бальна і в системі ECTS	5 відмінно A	4 добре B, C		3 задовільно D, E		2 незадовільно FX, F	
Внутрішній вузівський рейтинг у системі ECTS, %	100-91	90-81	80-71	70-61	60-51	50-26	25-0
Національна 7-бальна і в системі ECTS	відмінно A	дуже добре B	добре C	задовільно D	достатньо E	незадовільно* FX*	незадовільно F**
ECTS, % студентів	A 10	B 25	C 30	D 25	E 10	FX*	F**
							не враховується

* з можливістю повторного складання.

** з обов'язковим повторним курсом

Критерії оцінювання знань з курсу та модулів «ФІЛОСОФІЯ (історія філософії)»

Параметри	Відмітка відповіді				
	Зараховано відмінно A	Зараховано дуже добре, добре B, C	Зараховано задовільно, достатньо D, E	Незараховано незадовільно F	Незараховано FX
1	2	3	4	5	6
Володіння понятійним апаратом та категоріями	Основні поняття і категорії засвоєні	Поняття засвоєні, але в деяких випадках неточно	Поняття та категорії засвоєні неточно	Основні поняття і категорії не освоєні	Основні поняття і категорії не освоєні
Знання науково фактичного матеріалу	Вільне володіння необхідним науковим матеріалом	У викладі матеріалу визначаються неточності	У викладі матеріалу визначаються неточності і не беруться необхідні фактичні дані	Неволодіння фактичним матеріалом	Неволодіння фактичним матеріалом

Продовження табл.

1	2	3	4	5	6
Вміння проводити аналіз і узагальнення	Самостійно проводиться науковий аналіз фактичного матеріалу	Самостійне проведення наукового аналізу фактичного матеріалу, але допускаються неточності і непослідовність	Переказ навчального матеріалу з елементами аналізу	Переказ навчального матеріалу без проведення аналізу	Переказ навчального матеріалу без проведення аналізу з неточностями
Знання учбової літератури курсу	Вільне володіння матеріалами підручника та знання основної літератури	Володіння матеріалами підручника та знання основної літератури	Знання матеріалів підручника та знання основної літератури	Знання матеріалів підручника, але незнання основної літератури	Незнання матеріалів підручника незнання основної літератури
Повнота володіння матеріалами курсу	Вільне володіння матеріалами курсу, відповіді на всі питання	Вільне володіння матеріалами курсу, недовідаючи в обґрунтованості відповідей	Володіння матеріалами курсу, недовідаючи в обґрунтованості відповідей	Слабке володіння матеріалами курсу, немає обґрунтованих відповідей	Неволодіння матеріалами курсу, відсутність обґрунтованих відповідей
Оцінювання тестових завдань	Відповіді на всі запитання вірні	Вірні відповіді на запитання до 80%	Вірні відповіді на запитання до 60%	Вірні відповіді на запитання до 50 %	Відповіді на питання менш 50%

2.5. Інформаційно-методичне забезпечення

Рекомендована основна навчальна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)	ЗМ, де застосовується
1	2
1.История мировой философии: учеб. Пособие / А.И. Алешин, К.В. Бандуровский, В.Д. Губин и др. – М., 2008.	ЗМ1.1, ЗМ2.1, ЗМ2.2, ЗМ2.3
2.Реале Д. и Антисери Д. Западная философия от истоков до наших дней в 4х т. СПб, 2008.	ЗМ 1.1, ЗМ2.1, ЗМ2.2, ЗМ2.3
3.Курбатов В.И. Логика.- Ростов-на-Дону.:Феникс, 1996.	ЗМ2.3, ЗМ1.2, ЗМ1.3

Продовження табл.

1	2
4.Подольска Є.А. Кредитно-модульний курс з філософії: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. Навчальний посібник – К., 2006.	ЗМ 1.1, ЗМ2.1, ЗМ2.2, ЗМ2.3,ЗМ1.2, ЗМ1.3,ЗМ2.4
5.Ильин В.В. История философии:Учебник для вузов.-СПб.: Питер,2007.-732 с.	ЗМ 1.1, ЗМ2.1, ЗМ2.2, ЗМ2.3
6.Філософія: Учебник для вузов /Под ред.проф. В.Н. Лавриненко-М.:ЮНИТИ-ДАНА,2008.-677 с.	ЗМ1.1,ЗМ2.1, ЗМ2.2, ЗМ2.3
7.Гуревич П.С. Философия. (Учебное пособие). – М.,2005. – 400с.	ЗМ 2.1; ЗМ 2.2; ЗМ 2.3
8.Кривуля О.М. Історія філософії. Репрезентативний курс. - Х.: ХНАМГ, 2004.	ЗМ 1.1, ЗМ2.1, ЗМ2.2, ЗМ2.3
9.Философия (философия, религиоведение, логика, этика и эстетика) Кредитно-модульный курс: Учебное пособие Авт.: Будко В.В., Пилипко Е.В., Садовников О.К., Фатеев Ю.А. – Харьков: ХНАГХ, 2008.	ЗМ1.1,ЗМ2.1, ЗМ2.2, ЗМ2.3, ЗМ1.2, ЗМ1.3,ЗМ2.4
10.Ивин А.А. Основы социальной философии. (Учебное пособие). – М., 2005 – 440с.	ЗМ 2.3 ЗМ2.1, ЗМ2.2, ЗМ2.3
11.Цифровий репозитарій ХНАМГ www.ksame.ua	Усі теми

Навчальне видання

Радіонова Людмила Олексіївна

ФІЛОСОФІЯ (ІСТОРІЯ ФІЛОСОФІЇ)

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни
для студентів 1-2 курсів денної форми навчання
напряму підготовки 6.060102 «Архітектура»

План 2009, поз. 366 Р

Підп. до друку 18.01.2010 р.
Друк на ризографі
Тираж 10 пр.

Формат 60x84 1/16
Ум. друк. арк. 1,2
Зам. № 5891

Видавець і виготовлювач:

Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002

Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи: ДК №731 від 19.12.2001